

کتاب

سپرده‌های بانکی ضمانت ندارند؟

در ماده ۴ قانون عملیات بانکی بدون ربا نیز به موضوع بیمه سپرده‌های سرمایه‌گذاری اشاره شده است. در این ماده آمده است: «بانک‌ها مکلف به بازپرداخت اصل سپرده‌های قرض الحسنه (پس‌انداز و جاری) بوده و می‌توانند اصل سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار را تعهد یا بیمه کنند.» پرسش مهمی که درباره این ماده از قانون عملیات بانکی بدون ربا مطرح می‌شود این است: چگونه بانکی که دچار توقف از پرداخت دیون شده یا ورشکسته شده است، می‌تواند بازپرداخت اصل سپرده‌ها را تعهد کند؟ برای انجام این کار باید سپرده‌های خود را نزد مؤسسه مالی دیگری بیمه یا تضمین کند که این اقدام تاکنون انجام نشده است. اما با توجه به اینکه در ماده ۴ قانون عملیات بانکی بدون ربا به موضوع بیمه سپرده‌ها و عناصر اصلی آن همچون تاریخ شروع، حدود پوشش، نحوه تأمین مالی آن و... اشاره نشده است، در این صورت، ضمانت بیمه سپرده‌ها به صورت ضمنی است؛ بدین ترتیب که در مواردی که بانک‌ها با مشکل در پرداخت دیون خود مواجه می‌شوند، یا از طریق بودجه دولت یا با اضافه برداشت از منابع بانک مرکزی، این دیون را تأمین و جبران می‌کنند. اما با ایجاد صندوق ضمانت سپرده‌ها در پیش نویس قانون بانکداری و مشخص شدن عناصر اصلی آن، ضمانت سپرده‌ها به صورت صریح انجام می‌شود.

برخی عقود بانکی حتی یک قرارداد هم نداشته است!

با وجود پیش‌بینی قانون بانکداری در اعطای تسهیلات به روش مزارعه و مساقات، تاکنون حتی یک مورد نیز قرارداد اعطای تسهیلات بانکی از طریق این عقود در بانک‌ها، منعقد نشده است

تاریخ پنجم تیرماه سال ۸۶ در مجلس شورای اسلامی تصویب شد، شورای عالی بانک‌ها منحل و وظایف آن به هیأت مدیره بانک‌ها محول شد. فعالیت اصلی مؤسسات اعتباری، عملیات بانکی است که براساس تعریف ما در پیش نویس قانون بانکداری، شامل سپرده‌گیری از عموم، اعطای تسهیلات و فراهم کردن ابزارهای پرداخت است. لذا ما تدوین پیش نویس قانون بانکداری را از بازنگری دو فصل از قانون عملیات بانکی بدون ربا آغاز کردیم و در تهیه این پیش نویس با فصول مربوط به بانک مرکزی کاری نداشتیم. بعد از پایان بازنگری دو فصل از قانون عملیات بانکی بدون ربا، تصمیم گرفتیم تا لایحه قانونی اداره امور بانک‌ها و قانون پولی بانکی را نیز بازنگری کنیم. در لایحه اداره امور بانک‌ها، برای بانک‌ها پنج رکن مجمع عمومی بانک‌ها، شورای عالی بانک‌ها، هیأت مدیره بانک، مدیرعامل هر بانک و بازرسان قانونی هر بانک تعیین شده بود؛ اما به موجب ماده ۶ قانون تسهیل اعطای تسهیلات بانکی که در

از عموم سپرده بگیرد؛ بنابراین، بانک مرکزی شامل این قانون نمی‌شد؛ چرا که بانک مرکزی وظیفه یا اجازه سپرده‌گیری از عموم را نداشت. فعالیت اصلی مؤسسات اعتباری، عملیات بانکی است که براساس تعریف ما در پیش نویس قانون بانکداری، شامل سپرده‌گیری از عموم، اعطای تسهیلات و فراهم کردن ابزارهای پرداخت است. لذا ما تدوین پیش نویس قانون بانکداری را از بازنگری دو فصل از قانون عملیات بانکی بدون ربا آغاز کردیم و در تهیه این پیش نویس با فصول مربوط به بانک مرکزی کاری نداشتیم. بعد از پایان بازنگری دو فصل از قانون عملیات بانکی بدون ربا، تصمیم گرفتیم تا لایحه قانونی اداره امور بانک‌ها و قانون پولی بانکی را نیز بازنگری کنیم. در لایحه اداره امور بانک‌ها، برای بانک‌ها پنج رکن مجمع عمومی بانک‌ها، شورای عالی بانک‌ها، هیأت مدیره بانک، مدیرعامل هر بانک و بازرسان قانونی هر بانک تعیین شده بود؛ اما به موجب ماده ۶ قانون تسهیل اعطای تسهیلات بانکی که در

در قالب کتاب تاریخ بانکداری اسلامی در ایران، نوشته میثم مهرپور برخی مباحث در خصوص بانکداری در ایران مورد بررسی قرار گرفته است. کتاب به تاریخچه شکل‌گیری بانک در ایران و جهان اشاره کرده و سپس به شیوه‌های عملیاتی سازی احکام اسلامی در نظام بانکی کشور متمرکز شده است. در این کتاب مباحثی درباره تصمیمات اولیه اصلاح نظام بانکی در پس از پیروزی انقلاب مطرح شده و سپس روند تکاملی اجرای قانون بانکداری بدون ربا در ایران مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. در شماره امروز نیز مباحث پیرامون اجرای قوانین و عقود بانکداری اسلامی است و توضیحاتی درباره برخی شیوه‌های پرداخت تسهیلات بانکی ارائه شده است.

بانکداری می‌گوید: «ما فصل اول این قانون را مثل هر قانون دیگری به تعاریف اختصاص داده و در این فصل منطبق با چرخه عمر بانک‌ها و مؤسسات اعتباری دیده شده بود. در واقع، قانون جدید از تولد و تأسیس مؤسسه اعتباری شروع شده و بعد به ساختار و نحوه فعالیت و عملیات آن پرداخته و در مرحله بعدی به نظارت و مقررات انتظامی مورد نیاز نظام بانکی پرداخته شده و در مرحله آخر مسائل مربوط به صندوق ضمانت سپرده‌ها و ورشکستگی بانک‌ها و... بیان شده بود. میرجلیلی با تأکید بر این موضوع که شاکله این قانون براساس عمر بانک‌ها طراحی شده، درباره جزئیات و فصل بندی پیش نویس قانون

یکی از نکات مهم در پیش نویس قانون بانکداری این بود که فصول در نظر گرفته شده در این قانون، منطبق با چرخه عمر بانک‌ها و مؤسسات اعتباری دیده شده بود. در واقع، قانون جدید از تولد و تأسیس مؤسسه اعتباری شروع شده و بعد به ساختار و نحوه فعالیت و عملیات آن پرداخته و در مرحله بعدی به نظارت و مقررات انتظامی مورد نیاز نظام بانکی پرداخته شده و در مرحله آخر مسائل مربوط به صندوق ضمانت سپرده‌ها و ورشکستگی بانک‌ها و... بیان شده بود. میرجلیلی با تأکید بر این موضوع که شاکله این قانون براساس عمر بانک‌ها طراحی شده، درباره جزئیات و فصل بندی پیش نویس قانون

گزارش

مجمع عمومی بانک که از اجتماع صاحبان سهام (مالکان) تشکیل می‌شود و عالی‌ترین رکن تصمیم‌گیری در بانک است، باید هیأت مدیره را که مسئولیت سیاستگذاری، نظارت و اداره تمام امور بانک را برعهده دارد، تعیین کند. هنگامی که مالکیت، مدیریت و اجرا از یکدیگر جدا می‌شوند، باید ارگان نظارتی وجود داشته باشد. ارگان نظارتی مجمع عمومی، بازرس قانونی است و ارگان نظارتی هیأت مدیره، کمیته حسابرسی است. برای تفکیک نظارت از اجرا، هیأت مدیره از مدیران غیرموظف انتخاب شده‌اند؛ اما مدیرعامل که مقامات اجرایی بانک هستند، مدیران موظف‌اند. در همین راستا، فصلی از پیش نویس قانون بانکداری به ساختار بانک‌ها اختصاص پیدا کرد؛ در حالی که در قانون بانکداری بدون ربا این موضوع دیده نشده بود